

Projekt integracije u EU Natura 2000
EU Natura 2000 Integration Project (NIP)

**PLAN UPRAVLJANJA OKOLIŠEM ZA
POSTAVLJANJE TURISTIČKE SIGNALIZACIJE NA
PODRUČJU PARKA PRIRODE TELAŠĆICA I
SANACIJU PJEŠAČKE STAZE OKO JEZERA MIR**

Zagreb, ožujak 2013.

d.o.o. Institut za primijenjenu ekologiju

Investitor: World Bank

Naručitelj: Ministarstvo zaštite okoliša i prirode

Konzultant: OIKON d.o.o. Institut za primijenjenu ekologiju

Koordinator projekta:
Željko Koren, mag.ing.aedif.

Voditelj procjene utjecaja na okoliš:
Dr. sc. Hrvoje Peternel

Tehnički koordinator:
Fanica Kljaković-Gašpić, mag.oecol.et prot.nat.

Projektni tim:
Branka Antunović, mag.ing.arch.
Mirna Mazija, mag.oecol. et prot.nat.
Ana Pasarić, mag.oecol. et prot.nat.
Sunčana Rapić, mag.ing.prosp.arch.
Marina Magajne, mag.oecol. et prot.nat.

SADRŽAJ

1. DETALJI PROJEKTA	1
2. OPIS PODRUČJA ZAHVATA	8
3. OPIS MOGUĆIH UTJECAJA ZAHVATA	12
4. MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA	15
5. PROGRAM NADZIRANJA PROVEDBE MJERA I PRAĆENJA STANJA OKOLIŠA	20
6. KOMUNIKACIJA S JAVNOŠĆU	26
7. PRILOZI	27

1. DETALJI PROJEKTA

NAZIV PROJEKTA	Postavljanje turističke signalizacije na području Parka prirode Telašćica i sanacija pješačke staze oko jezera Mir
<i>Lokacija projekta</i>	Zadarska županija, Općina Sali, selo Sali
<i>Ekološka mreža Republike Hrvatske</i>	<p>HR4000002 Park prirode Telašćica, 7.000 ha (zahvat se nalazi unutar područja)</p> <p>HR1000035 Nacionalni park Kornati i Park prirode Telašćica, 28.568 ha (zahvat se nalazi unutar područja)</p> <p>HR3000070 Z. obala Dugog otoka, 842 ha (dio zahvata - signalizacija, se nalazi unutar područja)</p> <p>HR3000418 Jezero Mir, 20,6 ha (zahvat je planiran oko područja)</p> <p>HR3000209 Azbestoplumin bunar, točkasti lokalitet na otočiću Veli Garmenjok (zahvat se nalazi unutar područja - udaljen cca 250 m od lokacije na kojoj je planirana signalizacija)</p> <p>HR3000299 Špilja na Katini, točkasti lokalitet na otočiću Katina (zahvat se nalazi unutar područja - udaljen cca 500 m od lokacije na kojoj je planirana signalizacija)</p> <p>HR4000001 Nacionalni park Kornati, 28.485 ha (prostire se neposredno uz JI granicu PP Telašćica, na udaljenosti od cca 3.200 m od jezera Mir)</p> <p>HR3000419 J.Molat-Dugi-Kornat-Murter-Pašman-Ugljan-Rivanj-Sestrunj-Molat, 70.937 ha (prostire se SI od PP Telašćica, neposredno uz dio istočne granice PP, na udaljenosti od cca 4.400 m od jezera Mir)</p>
<i>Zaštićeno područje</i>	<p>Park prirode Telašćica, 7.000 ha</p> <p>Posebni botanički rezervat Saljsko polje, 190 ha (na sjeveroistoku graniči s PP Telašćica, udaljen cca 4.000 m od jezera Mir)</p> <p>Nacionalni park Kornati, 21.567 ha (na jugoistoku graniči s PP Telašćica, udaljen cca 3.000 m od jezera Mir)</p>
<i>Svrha projekta</i>	<p>Zahvat uključuje postavljanje turističke signalizacije na području Parka prirode Telašćica i sanaciju pješačke staze oko jezera Mir.</p> <p>Osnovna svrha projekta jest razvijanje potrebne infrastrukture, odnosno podizanje kvalitete usluga za posjetitelje i obogaćivanje turističke ponude. Uređenjem staze omogućit će se susret s jedinstvenim krajobrazom Parka prirode i prioritarnim Natura 2000 staništem. Prateće interpretativne table upoznat će posjetitelje s prirodnom i kulturnom baštinom na području Parka, te omogućiti podizanje svijesti i znanja o važnosti Natura 2000 staništa i njihovog očuvanja. Preostali sustav signalizacije, također će omogućiti ugodniji i sigurniji boravak posjetitelja na prostoru Parka prirode.</p>

Sanacija staze

Slano jezero Mir, jedinstveno po biološkim i geološkim karakteristikama, prepoznatljivi je fenomen Parka koji tijekom turističke sezone običu gotovo svi posjetitelji Parka prirode Telašćica. Oko jezera se trenutno proteže staza duljine cca 2.000 metara, no ona je na određenim dijelovima neprohodna zbog neravnog terena i raslinja.

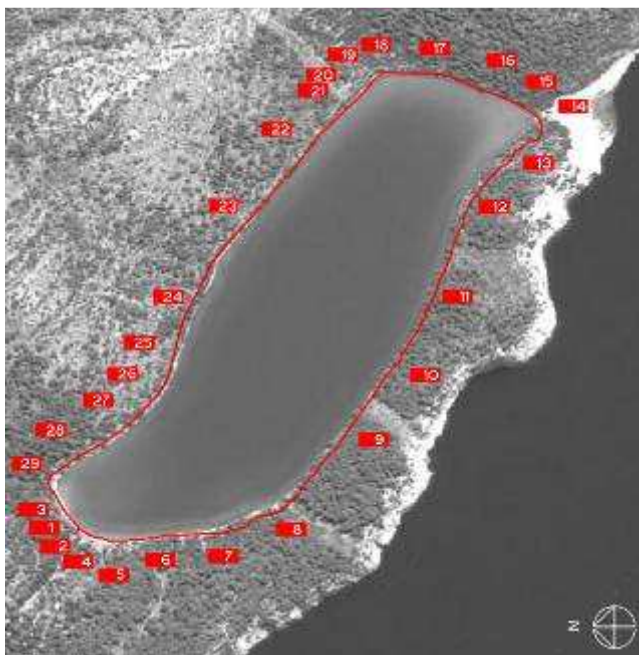
Planirani zahvat uključuje sanaciju pješačke staze kako bi u cijelosti bila prohodna i dostupna posjetiteljima. Osim toga, uređena staza bi omogućila bolju zaštitu od požara (koji se javljaju kao sve češći problem), a ujedno bi se proširio sustav postojećih staza koje lokalno stanovništvo koristi za pristup do svojih polja.

Turistička signalizacija

Budući da u Parku prirode Telašćica postoje samo osnovne oznake, postoji potreba da se na čitavom području Parka izvede ujednačeni sustav označavanja usklađen s okolnim krajobrazom. Stoga se planira postavljanje turističke signalizacije koja će se sastojati od sljedećih elemenata:

Svrha projekta

1. znakovi za izraz dobrodošlice (2 lokacije - na glavnom ulazu u Park prirode i na ulazu prema uvali Danovica - van granica obuhvata PP) - uz glavne asfaltirane prometnice,
2. znakovi za iskaz dobrodošlice na ulazima (2 lokacije - iz pravca Božave, iz pravca Sali - van granica obuhvata PP) - uz glavne asfaltirane prometnice,
3. info-table (8 lokacija - unutar PP: kod glavnog ulaza, uz jezero Mir, za Grpašćak, u uvali Mir; van granica obuhvata PP: u Salima, u Zaglavu, u Božavi, kod trajekta u Luki) - uz glavne asfaltirane prometnice, van ili u naseljima,
4. obavijesne ploče za prirodne znamenitosti (3 lokacije - iz trajektne luke prema Salima uz Savar, iz trajektne luke uz Brbinj, iz pravca Božave - van granica obuhvata PP) - uz glavne asfaltirane prometnice,
5. obavijesne ploče za obilježavanje kulturnih i prirodnih znamenitosti i ostale table (22 lokacije: uvala Jaz, uvala Čušćica, Mala Proversa za obilježavanje Vile Rustika, Dugopolje - crkva Sv. Ante, Stivanje - crkva Sv. Ivana, Citorij - crkva Sv. Viktora, stijene iznad uvale Mir na tri pozicije, rezervat magaraca, slano jezero, stijene kod Grpašćaka - heliodrom, uvala Čušćica - fosili rudsti, Kruševo polje - stanište lokvi, Skrača - geologija o jezeru, jezero Mir - o jezeru, poučna staza od uvale Tripuljak do uvale Mir, Podugopolje - o ribarstvu, uvala Mir, Grpašćak; table za pravila ponašanja pozicije kod svih molova i privezišta) - unutar granica PP,
6. oglasne ploče (3 lokacije - Sali, uvala Mir, Grpašćak),
7. oznake granice Parka na moru (14 lokacija - 6 na otočićima i 8 na rubnim dijelovima Dugog otoka),
8. oznake ograničenja brzine (8 lokacija - 4 na otočićima i 4 na rubnim dijelovima Dugog otoka),
9. ostale oznake (prometni znakovi za parkiralište, znakovi upozorenja opasnosti pada sa stijena),
10. putokazni znakovi - pješačka signalizacija (18 lokacija - uz slano jezero, za plažu Čušćica, za uvalu Kruševica, za Vilu Rustiku, kod Smričevice, za plažu Danovica, za crkvu Sv. Viktora, za crkvu Sv. Ivana, za lokvu, u uvali Jaz, osam u uvali Mir) - većinom uz makadame, pješačke staze i asfaltirane ceste,
11. putokazni znakovi - urbana signalizacija (16 lokacija - dva na ulazu za APP Magrovica, tri pozicije na raskršću uz krajnji SZ dio uvale Telašćica, dvije na raskršću uz krajnji zapadni dio uvale Telašćica, četiri na raskršćima uz uvalu Jaz, prije Grpašćaka za stijene, na raskršću za Kruševo polje, na raskršću za plažu Kruševicu, na raskršću za plažu Čušćica, na raskršću za Vilu Rustiku) - većinom na raskrižjima asfaltiranih cesta.

Slika 1. Staza oko jezera Mir (s prikazom pozicija s kojih su snimljene fotografije)

Slika 2. Postojeća staza na sjeverozapadnom dijelu jezera (slikana s pozicije 2 označenoj na Slici 1.)

Slika 3. Postojeća staza na jugozapadnom dijelu jezera s rastresitim slojem manjeg kamenja (slikana s pozicije 9 označenoj na Slici 1.)

Slika 4. Postojeća staza na jugozapadnom dijelu jezera s nakupinama manjih stijena (slikana s pozicije 13 označenoj na Slici 1.)

Slika 5. Postojeća staza na jugoistočnom dijelu jezera (slikana s pozicije 17 označenoj na Slici 1.)

Slika 6. Postojeća staza na sjeveroistočnom dijelu jezera (slikana s pozicije 23 označenoj na Slici 1.)

Izvor: Glavni projekt „Sanacija pješačke staze oko jezera Mir“

Sanacija staze

Radovi uključuju ručnu sanaciju staze s manjim potpornim zidovima prema jezeru i rubnim kamenom s vanjske strane, te postavljanje šest odmorišta koja podrazumijevaju klupu izrađenu kao suhozid za sjedenje (dužine 200 cm, širine 60cm i visine 45 cm) i kantu za otpatke također kao suhozid (promjera 90 cm i visine 80 cm sa limenim perforiranim uloškom). Pri tome trasa planirane staze gotovo u potpunosti prati trasu postojeće staze dužine oko 2.200 m. Planira se izmaknuti tek na području SI od jezera, gdje prolazi kroz maslinik, a sasvim nova trasa planira se uspostaviti na vrlo kratkom potezu uz JI dio jezera gdje postojeća staza na kratko nestaje. Na dijelu postojeće staze planira se sačuvati niveleta i širina staze, a na dijelovima koji se nanovo konstruiraju predviđena je maksimalna širina do 1 m. Za površinsku obradu staze predviđen je sitni kameno-zemljani materijal (koji će se dobiti izvođenjem djela staze koja je neprohodna), dok se kao materijal za podzide i rubne kamene planira koristiti kamen iz neposrednog okoliša ili onaj nastao tijekom izvođenja radova uređenja neprohodnih dijelova staze. Sve radove planira se izvesti ručno, a upotreba strojeva (mini bagera, kompresora i sl.) predviđena je u slučaju kada je to potrebno radi osiguranja prohodnosti staze. Radovi s kamenom predviđeni su bez upotrebe veziva - u formi suhozida. Planirani radovi uključuju:

Aktivnosti zahvata

1. trasiranje novog dijela staze koja se izmiče iz maslinika prema obali jezera,
2. pažljivo uklanjanje niskog raslinja i grmova na novom dijelu staze u širini 1 m (uz odvoz i zbrinjavanje materijala),
3. podrezivanje niskog raslinja i grmova uz rubove postojeće staze, do prohodnosti staze na širinu 1 m,
4. razbijanje kamena samaca ručno ili manjim radnim strojevima, uz selekciju materijala (veće komade kamena koristiti za izradu podzida i rubnih kamenja, a sitnije komade koristiti za obnovu gornje površine staze), transport (ručna kolica ili manji radni stroj) i deponiranje do mjesta ugradnje na stazi,
5. ugradnja rubnog kamena i izrada podzida u formi suhozida od kamena nastalog od uređenja staze ili posuđenog sa srušenih gomila u neposrednom okolišu, kao zaštite pješačke staze,
6. poravnanje nivelete staze mješavinom zemljanog materijala i sitnijeg kamena dobivenog uređenjem staze radi osiguranja prohodnosti staze, uz ručno zbijanje,
7. izrada suhozida za sjedenje kamenom nastalim od uređenja staze ili posuđenim sa srušenih gomila (200 x 60 x 45 cm). Suhozid se pozicionira na stazi u dogovoru sa projektantom,
8. izrada koša za otpatke koji se pozicioniraju uz suhozide za sjedenje. Koš se sastoji od jezgre (betonska cijev unutarnjeg promjera Ø400mm, duljine cca 75 cm) koja se obzidava kamenom nastalim od uređenja staze ili posuđenim sa srušenih gomila, visine 80 cm iznad tla.

Postavljanje turističke signalizacije

Radovi podrazumijevaju postavljanje signalizacije na 96 lokacija, a uključuju:

1. temeljenje - izrada betonske stope za nosače / stupove signalizacije,
2. montaža signalizacije (raznih dimenzija).

Zakonodavstvo

1. Zakon o zaštiti okoliša (NN 110/07)
2. Zakon o zaštiti prirode (NN 70/05, 139/08, 57/11)
3. Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11)
4. Zakon o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12, 55/12)
5. Zakon o zaštiti od buke (NN 30/09)
6. Zakon o vodama (NN 153/09, 63/11)
7. Zakon o zaštiti zraka (NN 178/04, 110/07, 60/08)
8. Zakon o otpadu (NN 178/04, 153/05, 111/06, 110/07, 60/08, 87/09)
9. Zakon o šumama (NN 140/05, 82/06, 129/08, 80/10, 124/10, 25/12)
10. Uredba o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada (NN 50/05, 39/09)
11. Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (NN 64/08, 67/09)
12. Uredba o proglašenju ekološke mreže Republike Hrvatske (NN 109/07)
13. Pravilnik o ocjeni prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu (NN 118/09)
14. Pravilnik o jednostavnim građevinama i radovima (NN 21/09, 57/10, 126/10, 48/11)
15. Pravilnik o gospodarenju građevnim otpadom (NN 38/08)

DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA, PROJEKTNJA DOKUMENTACIJA I DOZVOLE			
<i>Tip dokumenta / dozvole</i>	<i>Status</i>	<i>Datum</i>	<i>Komentari</i>
<i>Prostorni plan uređenja Općine Sali</i>	Ima		Donesen je Odlukom o Izmjenama i dopunama Odluke o donošenju Prostornog plana uređenja Općine Sali („Službeni glasnik Zadarske županije“, broj: 23/08).
<i>Prostorni plan područja posebnih obilježja</i>	Ima		Zadnji Prostorni plan Parka prirode Telašćica je iz 1992., a novi prostorni plan je u izradi.
<i>Plan upravljanja</i>	Ima	Studeni 2012.	Obaveza donošenja plana upravljanja za kategoriju parka prirode propisana Zakonom o zaštiti prirode (NN 70/05, 139/08, 57/11), te je u skladu s tim Plan upravljanja Parkom prirode Telašćica donesen u studenom 2012. godine.
<i>Glavni projekt</i>	Ima	Studeni 2008.	Glavni projekt „Turistička signalizacija za područje Parka prirode Telašćica“, Beato Signal
	Ima	Siječanj 2013.	Glavni projekt „Pješačka staza oko jezera Mir“, Atrij d.o.o. za projektiranje i nadzor u graditeljstvu
<i>Lokacijska dozvola</i>	-	-	Prema članku 2., stavku 12. Pravilnika o jednostavnim građevinama i radovima (NN 21/09, 57/10, 126/10, 48/11), planirani zahvat spada u kategoriju jednostavnih građevina koje se mogu graditi bez lokacijske dozvole i akta kojim se odobrava građenje.
<i>Akt kojim se odobrava građenje</i>	-	-	
<i>Rješenje tijela nadležnog za zaštitu prirode o dopuštenju izgradnje</i>	Ima	Kolovoz 2012.	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode izdalo je Rješenje kojim se Javnoj ustanovi Park prirode Telašćica daje dopuštenje za zahvat sanacije pješačke staze oko jezera Mir (PRILOG 1.).
	Ima	Svibanj 2010.	Nadležno Ministarstvo izdalo je Rješenje kojim se daje dopuštenje za postavljanje obavijesnih ploča za posjetitelje u području Parka prirode Telašćica (PRILOG 2.).

<i>Uvjeti zaštite prirode</i>	Ima	Kolovoz 2012.	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode izdalo je Rješenje kojim se Javnoj ustanovi Park prirode Telašćica daje dopuštenje za zahvat sanacije pješačke staze oko jezera Mir, uz poštivanje propisanih uvjeta zaštite prirode (PRILOG 1).
	Ima	Svibanj 2010.	Nadležno Ministarstvo izdalo je Rješenje kojim se daje dopuštenje za postavljanje obavijesnih ploča za posjetitelje u području Parka prirode Telašćica, uz poštivanje propisanih uvjeta zaštite prirode (PRILOG 1.).
<i>Troškovnik</i>	Ima	-	-

HR3000209 Azbestoplumin bunar	Stanišni tipovi: <i>NKS šifra</i> <i>NATURA šifra</i> <i>stanišni tip</i> 8330 Morske špilje
HR3000299 Špilja na Katini	Stanišni tipovi: <i>NKS šifra</i> <i>NATURA šifra</i> <i>stanišni tip</i> 8330 Morske špilje
HR4000001 Nacionalni park Kornati	Divlje svojte ptice grabljivice životne zajednice podmorja dobri dupin <i>Tursiops truncatus</i> ostale divlje svojte ugrožene na europskoj i nacionalnoj razini Stanišni tipovi <i>NKS šifra</i> <i>NATURA šifra</i> <i>Stanišni tip</i> 6220* Eumediteranski travnjaci <i>Thero-Brachypodietalia</i> 5330 Termo-mediteranske grmolike formacije s <i>Euphorbia dendroides</i> 833 Morske špilje H.1.4. Anihaline kraške špilje G.3.5. Naselja posidonije B.1.4.2. Dalmatinske vapnenačke stijene C.3.5. Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci H.1. Kraške špilje i jame
HR3000419 J. Molat-Du i- Kornat-Mu ter- Pašman-Ugljan- Rivanj- Sestrunj-Molat	Divlje svojte dobri dupin <i>Tursiops truncatus</i>
HR1000035 Nacionalni park Kornati i Park prirode Telašćica	Divlje svojte morski vranac <i>Phalacrocorax aristotelis</i> sivi sokol <i>Falco peregrinus</i>

Karakteristike užeg područja zahvata - sama lokacija zahvata

Na području gdje je planirana sanacija postojeće staze oko jezera Mir, javlja se pet vrsta staništa, od kojih prevladava šuma alepskog bora sa sominom. Na jugozapadnom dijelu područja nalaze se staništa jadranske kamenjare kadulje i kovilja. Na uskom području na jugu, u blizini otvorenog mora, javljaju se staništa obraslih i slabo obraslih stijena, dok se na gotovo cijeloj dužini sjeveroistočne obale nalaze staništa istočno-jadranskih bušika. Jedino se na istočnoj strani jezera formirao kultivirani krajolik s tradicionalnim maslinicima. Prema prostornom planu Općine Sali, cijelo područje se nalazi van granica građevinskog područja, odnosno spada u zonu šuma posebne namjene (izuzev maslinika i platoa na SZ jezera).

Postavljanje signalizacije je predviđeno na pojedinačnim lokacijama unutar (a dijelom i van) cijelog područja Parka prirode, na pomorskom dobru i javnoj infrastrukturi, tj. uz asfaltirane i makadamske ceste, pješačke i biciklističke staze.

ZNAČAJKE OKOLIŠA

Voda

Park prirode Telašćica je siromašan vodom. Karbonatna podloga uvjetuje znatnu vodopropusnost terena, što rezultira gotovo potpunim nedostatkom površinskih voda. Pri tome se oborinske vode tokom kišnog dijela godine, nakupljaju u podzemlju odakle istječu u obliku manjih vrulja s bočatom vodom. Povremeni izvori (lokve, bunari, cisterne) i ponori s vodom javljaju se nešto učestalije u poljima.

Sukladno tome, prema Prostornom planu uređenja Općine Sali, područje zahvata se ne nalazi unutar vodozaštitnog područja.

Infrastruktura - komunalna i energetska

Na području Parka nema elektroenergetske mreže, a najbliži sustav je u naselju Sali. Opskrba električnom energijom rješava se individualnim izvorima za svaku lokaciju pojedinačno (korištenjem tekućeg plina u bocama, solarnih sustava i dizel-električnih agregata). Na području Parka nema izvora vode osim par lokvi lociranih u poljima. Opskrba vodom rješava se individualno, cisternama za vodu. Odvodnja otpadnih voda uglavnom je riješena izgradnjom septičkih jama koje se često ne izvode u skladu s propisima. Otpadne vode se ispuštaju u tlo, što može uzrokovati zagađenje tla i obalnog mora.

Sam zahvat ne uključuje spoj na komunalni i/ili elektroenergetski sustav.

Otpad

Zbrinjavanje otpada na širem području zahvata je u nadležnosti komunalnog društva Dugi otok i Zverinac d.o.o.

Na prostoru samog Parka, Javna ustanova svakodnevno provodi sakupljanje otpada. U razdoblju izvan turističke sezone, brigu o uklanjanju otpada preuzima služba nadzora koja je svakodnevno na terenu, pri čemu se otpad uklanja s lokacija na kojima se može očekivati boravak posjetitelja (šire zone uvale Mir, uvale Podugopolje i Jaz, oko kojih su i najveće nakupine naplavina uslijed zimskih nevremena). Pred turističku sezonu u aktivnosti uklanjanja otpada, službi nadzora priključuje se Odjel za održavanje objekata i opreme koji se popunjava sezonskim djelatnicima. Tijekom turističke sezone, svakodnevno se čiste šire zone najveće posjećenosti Parka, pri čemu u Parku postoji nekoliko lokacija na kojima se otpad skuplja u kontejnere, koje potom komunalno društvo Općine Sali svakodnevno prazni.

Prometna infrastruktura

Unutar Parka se nalazi sustav cestovnih prometnica koji uključuje državnu cestu D109: Veli rat - Soline - Telašćica, županijsku cestu Ž6061 (koja se nalazi neposredno pred ulazom), lokalne prometnice, makadamske i poljske putove, te pješačke, i biciklističke staze.

Na lokaciji Grpašćak nalazi se i mali heliodrom koji služi za hitne intervencije i druge namjene. Uz to, unutar akvatorija Parka nalazi se veći broj manjih sidrišta i privežišta.

Buka i zrak

U okolnom području nema značajnih izvora buke ili zagađenja u okoliš.

SOCIOKULTURALNE ZNAČAJKE

Stanovništvo

Na području Parka prirode Telašćica nema stalnog stanovništva, no Parku gravitiraju obližnja naselja - Sali (najveće i najbliže, smješteno uz SI granicu Parka), te Zaglav i Žman, čiji su stanovnici vlasnici zemljišta i nekretnina u Parku. Naselje Sali prema službenim rezultatima popisa stanovništva još od sredine prošlog stoljeća bilježi pad broja stanovnika, te danas broji 740 stanovnika. Stanovništvo se, uz ribarstvo, bavi poljoprivredom, maslinarstvom i uzgojem vinove loze, a dijelom i uzgojem sitne stoke (koza i ovaca). Na otoku se nalazi i tvornica ribljih konzervi „Mardešić“, jedini industrijski kapacitet koji pruža mogućnost zaposlenja. Od ostalih gospodarskih djelatnosti prisutno je nekoliko trgovina na malo za opskrbu stanovništva, te nekoliko građevinskih obrta.

Kulturna baština

Planirani zahvat ne uključuje radove na zaštićenim kulturnim dobrima. No prema Planu upravljanja, u blizini zahvata (turističke signalizacije) nalaze se slijedeća zaštićena kulturna dobra:

- Arheološki ostaci crkve Sv. Viktora (Citorij), preventivno zaštićeno kulturno dobro (P-3164), najstariji je sakralni objekt iz starokršćanskog doba (datira iz kraja 5. - početka 6. stoljeća).
- Ostaci crkve Sv. Ivana (Stivanje polje), zaštićeno su kulturno dobro (Z-2380) koje datira iz 9. st. Crkva je vjerojatno bila sagrađena na rimskim ruševinama, odnosno nekad je bila sastavni dio manjeg samostana koji se u ispravi iz 1064. naziva "Cella sancti Iohannis in Tilago". Danas su zidovi sačuvani do visine od 0,80 do 3,10 m.

Osim navedenih zaštićenih, tu se nalazi i niz evidentiranih kulturnih dobara. Crkvice Sv. Antuna Opata (Dugo polje), evidentirano je kulturno dobro (E) koje potječe iz doba ranog kršćanstva. Osim crkvice, na području Dugog polja nalaze se i dva arheološka lokaliteta, liburnska nekropola na s prijelaza brončanog u željezno doba, te ostaci iz paleolita. U zaljevu, uz morski tjesnac Mala Proversa, nalaze se ostaci antičkog gospodarskog imanja koji su Rimljani podigli u 1. stoljeću, danas poznat kao Vila Rustika. Osim toga, arheološki lokaliteti evidentirani su i na području Kruševog polja, Čuh polja (tumuli, ostaci naselja između Čuha i Drakovca), te Stivanjeg polja (ostaci suhozidnih kućica, Tilagus - ostaci naselja).

---

3. OPIS MOGUĆIH UTJECAJA ZAHVATA

MOGUĆI UTJECAJI ZAHVATA NA ZNAČAJKE OKOLIŠA I PRIRODE			
	<i>Planirana aktivnost</i>	<i>Mogući utjecaji na okoliš</i>	<i>Mogući utjecaji na cjelovitost i ciljeve očuvanje EMRH</i>
<i>Prije izgradnje</i>	Izrada projektne dokumentacije i ishođenje potrebnih dozvola za gradnju.	<i>Trajni negativni utjecaji:</i> - ukoliko projektna dokumentacija nije u skladu sa standardima zaštite prirode, izvedba zahvata može uzrokovati umanjivanje prirodnih vrijednosti područja	
<i>Tijekom izgradnje</i>	Zahvat uključuje: - sanaciju postojeće pješačke staze (trasiranje novog dijela staze; uklanjanje i podrezivanje niskog raslinja i grmova do širine 1 m uz odvoz i zbrinjavanje materijala; razbijanje i transport kamena samaca (ručno ili manjim radnim strojevima) i deponiranje do mjesta ugradnje na stazi; ugradnja rubnog kamena i izrada podzida u formi suhozida; površinska obrada staze mješavinom zemljanog materijala i sitnijeg kamena; izrada suhozida za sjedenje i koša za otpatke), - postavljanje signalizacije (temeljenje nosača signalizacije i montaža signalizacije).	<i>Trajni negativni utjecaji:</i> - ukoliko radovi ne budu provedeni u skladu s projektnom dokumentacijom i ishodenim dozvolama, prirodne vrijednosti područja bi mogle biti umanjene - ukoliko na području zahvata, kao i u zoni utjecaja, obitavaju zaštićene biljne i životinjske svoje radovi ih mogu dodatno ugroziti - moguće onečišćenje zraka, tla, podzemnih i površinskih voda zbog neuređenog gradilišta <i>Privremeni negativni utjecaji:</i> - moguće oštećenje tla (mehanizacijom, betoniranjem temelja signalizacije, deponijima viška materijala), okolne vegetacije, morskih i vodenih staništa, te suhozidnih formi - stvaranje otpada - moguće onečišćenje podzemnih voda uljima, masnoćama i gorivima uslijed korištenja neispravnih strojeva i/ili neadekvatnog postupanja s njima	S obzirom na karakteristike zahvata i zonu utjecaja koja je relativno mala u odnosu na areale i prostornu distribuciju vrsta i staništa koji su ciljevi očuvanja ekološke mreže, smatra se da aktivnosti vezane za sanaciju staze i postavljanje turističke signalizacije neće imati značajan negativni utjecaj na ekološku mrežu. Do značajnog negativnog utjecaja može doći jedino uslijed akcidentnih situacija (požara, onečišćenja tla i/ili podzemnih voda većim količinama onečišćujućih tvari). No dosljednim provođenjem mjera zaštite navedenih u planu upravljanja okolišem i uvjetima zaštite prirode, vjerojatnost nastanka akcidenta svedena je na najmanju moguću mjeru i može se smatrati prihvatljivom.

<p><i>Tijekom korištenja</i></p>	<p>Korištenje sanirane staze u rekreativne svrhe (šetnje i odmor), kao i za pristup lokalnog stanovništva do svojih polja, te u mogućim protupožarnim intervencijama.</p> <p>Boravak posjetitelja na lokalitetima vrijedne prirodne i kulturne baštine, na koje usmjeruje turistička signalizacija.</p>	<p><i>Trajni negativni utjecaji:</i> Povremeno i sezonsko povećanje broja posjetitelja dovest će do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojačane buke tijekom dana - povećane količine komunalnog otpada 	<p>Dosljedno provođenje mjera zaštite, propisanih ovim planom pridonijet će zaštiti ciljeva očuvanja EMRH i predloženih Natura 2000 područja.</p>
----------------------------------	---	--	---

<i>MOGUĆI UTJECAJI ZAHVATA NA SOCIOKULTURALNE ZNAČAJKE</i>		
	<i>Planirana aktivnost</i>	<i>Mogući utjecaji na sociokulturalne značajke</i>
<i>Prije izgradnje</i>	Izrada projektne dokumentacije i ishođenje potrebnih dozvola za gradnju.	-
<i>Tijekom izgradnje</i>	Zahvat uključuje: - sanaciju postojeće pješačke staze (trasiranje novog dijela staze; uklanjanje i podrezivanje niskog raslinja i grmova do širine 1 m uz odvoz i zbrinjavanje materijala; razbijanje i transport kamena samaca (ručno ili manjim radnim strojevima) i deponiranje do mjesta ugradnje na stazi; ugradnja rubnog kamena i izrada podzida u formi suhozida; površinska obrada staze mješavinom zemljanog materijala i sitnijeg kamena; izrada suhozida za sjedenje i koša za otpatke), - postavljanje signalizacije (temeljenje nosača signalizacije i montaža signalizacije).	<i>Pozitivni privremeni utjecaji:</i> - moguće zaposlenje lokalne građevinske tvrtke i obrtnika
<i>Tijekom korištenja</i>	Korištenje sanirane staze u rekreativne svrhe (šetnje i odmor), kao i za pristup lokalnog stanovništva do svojih polja, te u mogućim protupožarnim intervencijama. Boravak posjetitelja na lokalitetima vrijedne prirodne i kulturne baštine, na koje usmjeruje turistička signalizacija.	<i>Trajni pozitivni utjecaji:</i> Zahvat će općenito podići kvalitetu usluga za posjetitelje i obogatiti turističku ponudu, pri čemu će: - staza omogućiti susret posjetitelja s jedinstvenim krajobrazom Parka prirode i prioriternim Natura 2000 staništem, a ujedno omogućiti i bolju zaštitu od požara, - sustav signalizacije omogućiti ugodniji i sigurniji boravak posjetitelja na prostoru Parka prirode, upoznati ih s prirodnom i kulturnom baštinom na području Parka, te omogućiti podizanje svijesti i znanja o važnosti Natura 2000 staništa i njihovog očuvanja.

4. MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA

<i>Planirana aktivnost</i>	<i>Mogući utjecaji</i>	<i>Predložene mjere zaštite</i>	<i>Institucija zadužena za provedbu mjera</i>	<i>Procjena troškova</i>
Izrada projektne dokumentacije i ishođenje potrebnih dozvola za gradnju.	Ukoliko projektna dokumentacija nije u skladu sa standardima zaštite prirode, izvedba zahvata može uzrokovati umanjivanje prirodnih vrijednosti područja.	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode izdalo je Rješenje kojim se Javnoj ustanovi Park prirode Telašćica daje dopuštenje za zahvat sanacije pješačke staze oko jezera Mir, uz poštivanje propisanih uvjeta zaštite prirode (PRILOG 1.). Nadležno Ministarstvo također je izdalo Rješenje kojim se daje dopuštenje za postavljanje obavijesnih ploča za posjetitelje u području Parka prirode Telašćica, uz poštivanje propisanih uvjeta zaštite prirode (PRILOG 2.). Time je ovaj utjecaj spriječen.	-	-
Sanacija postojeće pješačke staze i postavljanje turističke signalizacije.	Ukoliko radovi ne budu provedeni u skladu s projektnom dokumentacijom i propisanim uvjetima zaštite prirode, prirodne vrijednosti područja bi mogle biti umanjene.	Radove izvoditi u skladu s propisanim uvjetima zaštite prirode (PRILOG 1. i 2.)	Izvođač građevinskih radova	Uključeno u trošak projekta

Sanacija postojeće pješačke staze i postavljanje turističke signalizacije.	Ukoliko na području zahvata, kao i u zoni utjecaja, obitavaju zaštićene biljne i životinjske svojte radovi ih mogu dodatno ugroziti.	Prije početka radova stručnjak biolog-ekolog ili pravna osoba ovlaštena za obavljanje poslova s područja biologije-ekologije treba pregledati područje zahvata i neposredno okolno područje, utvrditi eventualnu prisutnost zaštićenih biljnih i životinjskih svojti, te u skladu s utvrđenim stanjem ishoditi upute od tijela nadležnog za zaštitu prirode o načinu daljnjeg postupanja.	Izvođač građevinskih radova	Uključeno u trošak projekta
	Moguće onečišćenje zraka, tla, podzemnih i površinskih voda zbog neuređenog gradilišta.	Tijekom gradnje zabraniti spaljivanje otpada na gradilištu. Na gradilištu osigurati: - dovoljan broj kanti za komunalni otpad - dovoljan broj kemijskih wc-a koji će se prazniti putem ovlaštene pravne osobe Sve površine gradilišta nakon izgradnje sanirati.	Izvođač građevinskih radova	Uključeno u trošak projekta

<p>Sanacija postojeće pješačke staze i postavljanje turističke signalizacije.</p>	<p>Moguće oštećenje tla (mehanizacijom, betoniranjem temelja signalizacije, deponijima viška materijala), okolne vegetacije, morskih i vodenih staništa, te suhozidnih formi.</p>	<p>Sve radove na sanaciji staze izvoditi ručno, a podzide i rubne kamene u formi suhozida.</p> <p>Upotreba malih radnih strojeva (mini bagera, mehaniziranih ručnih tački, „Bobcat“-a, i sl.) dozvoljena je u slučaju kada je to potrebno radi osiguranja prohodnosti staze.</p> <p>Za manevar mehanizacije i parkiranje vozila koristiti postojeće putove i parkirne površine.</p> <p>Eventualni višak zemljanog i/ili kamenog materijala koji bude odstranjen prilikom sanacije staze, ne odlagati na obalu ili nasipavati u jezero i/ili more.</p> <p>Za temeljenje nosača / stupova signalizacije, razmotriti mogućnost korištenja nove metode temeljenja bez betoniranja koja podrazumijeva profesionalne čelične vijke za tlo (montaža bez otpada, kopanja i betoniranja, štedi vrijeme budući da je odmah operativ, jednostavno se demontira i ima mogućnost ponovne upotrebe).</p> <p>Postojeću vegetaciju uklanjati isključivo na novom dijelu staze u širini 1 m.</p> <p>Nisko raslinje i grmove uz rubove postojeće staze podrezivati do prohodnosti staze na širinu 1 m.</p> <p>Ukoliko se signalizacija postavlja u blizini suhozidnih formi, osigurati njihovu zaštitu fizičkim barijerama.</p>	<p>Izvođač građevinskih radova</p>	<p>Uključeno u trošak projekta</p>
---	---	---	------------------------------------	------------------------------------

Sanacija postojeće pješačke staze i postavljanje turističke signalizacije.	Stvaranje otpada.	<p>Mjesta privremenog deponiranja zemljanog materijala i kamenog materijala (viškova i onih količina koje se planiraju upotrijebiti za sanaciju staze) definirati u dogovoru s JU PP Telašćica.</p> <p>Otpad razvrstati na mjestu nastanka i odvojeno skupljati po vrstama.</p> <p>Na gradilištu odrediti mjesta za privremeno skladištenje prethodno odvojenih vrsta otpada.</p> <p>Sav nastali otpad predati ovlaštenom sakupljaču.</p> <p>Građevinski otpad prikupljati odvojeno i zbrinuti na način propisan posebnim propisom.</p>	Izvođač građevinskih radova	Uključeno u trošak projekta
	Moguće onečišćenje podzemnih voda uljima, masnoćama i gorivima uslijed korištenja neispravnih strojeva i/ili neadekvatnog postupanja s njima.	<p>Prije početka radova provjeriti ispravnost strojeva.</p> <p>Pretakanje goriva i servisiranje strojeva izvoditi izvan lokacije zahvata na za to predviđenom mjestu.</p>	Izvođač građevinskih radova	Uključeno u trošak projekta

<p>Korištenje sanirane staze u rekreativne svrhe (šetnje i odmor), kao i za pristup lokalnog stanovništva do svojih polja, te u mogućim protupožarnim intervencijama.</p>	<p>Pojačana buka tokom dana.</p>	<p>Pri organiziranim posjetima, osigurati da u isto vrijeme na istom mjestu ne bude prevelik broj posjetitelja, podjelom u nekoliko manjih grupa.</p>	<p>JU PP Telašćica</p>	<p>Operativni troškovi JU PP Telašćica</p>
<p>Boravak posjetitelja na lokalitetima vrijedne prirodne i kulturne baštine, na koje usmjeruje turistička signalizacija.</p>	<p>Povećane količine komunalnog otpada.</p>	<p>Duž čitave staze postaviti dovoljan broj koševa. Osigurati da lokalno komunalno poduzeće obavlja redoviti odvoz otpada na oporabu ili odlagalište.</p>	<p>JU PP Telašćica</p>	<p>Operativni troškovi JU PP Telašćica</p>

5. PROGRAM NADZIRANJA PROVEDBE MJERA I PRAĆENJA STANJA OKOLIŠA

	<i>Mogući utjecaji zahvata</i>	<i>Što će se nadzirati?</i>	<i>Gdje će se nadzirati?</i>	<i>Kako će se nadzirati?</i>	<i>Tko / Kada će nadzirati?</i>	<i>Troškovi</i>
<i>Prije izgradnje</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Tijekom izgradnje</i>	Ukoliko radovi ne budu provedeni u skladu s projektnom dokumentacijom i propisanim uvjetima zaštite prirode, prirodne vrijednosti područja bi mogle biti umanjene.	Da li se pri izgradnji poštuju uvjeti zaštite prirode (PRILOZI 1. i 2.).	Na lokaciji zahvata.	Obilaskom terena i vođenjem pisane evidencije.	<p>Nadzorni inženjer / u sklopu redovnog obilaska.</p> <p>Zaposlenici JU PP Telašćica.</p> <p>Građevinski inženjer NIP-a po obavijesti nadzora s lokacije izvođenja radova.</p> <p>Inspektori zaštite okoliša i prirode / prema planu inspekcijskog nadzora ili po pozivu na intervenciju.</p>	<p>Rad nadzornog inženjera uključen u trošak projekta.</p> <p>Nadzor u sklopu svog redovnog posla.</p> <p>NIP.</p> <p>Troškove rada inspekcije snosi MZOIP.</p>

Tijekom izgradnje	Ukoliko na području zahvata, kao i u zoni utjecaja, obitavaju zaštićene biljne i životinjske svojte radovi ih mogu dodatno ugroziti.	Da li je područje zahvata i neposredno okolno područje pregledano s ciljem utvrđivanja eventualne prisutnosti zaštićenih biljnih i životinjskih svojti.	Na lokaciji zahvata.	Obilaskom terena i vođenjem pisane evidencije.	Nadzorni inženjer / u sklopu redovnog obilaska.	Rad nadzornog inženjera uključen u trošak projekta.
		Da li su u skladu s utvrđenim stanjem ishodne upute tijela nadležnog za zaštitu prirode o načinu daljnjeg postupanja.			Zaposlenici JU PP Telašćica.	Nadzor u sklopu svog redovnog posla.
					Građevinski inženjer NIP-a po obavijesti nadzora s lokacije izvođenja radova.	NIP.
					Inspektori zaštite okoliša i prirode/ prema planu inspeksijskog nadzora ili po pozivu na intervenciju.	Troškove rada inspekcije snosi MZOIP.
	Moguće onečišćenje zraka, tla, podzemnih i površinskih voda zbog neuređenog gradilišta.	Da li je gradilište opremljeno i organizirano prema mjerama propisanim ovim planom:	Na lokaciji zahvata.	Obilaskom terena i vođenjem pisane evidencije.	Nadzorni inženjer / u sklopu redovnog obilaska.	Rad nadzornog inženjera uključen u trošak projekta.
		- da li je zabranjeno spaljivanje otpada na gradilištu			Zaposlenici JU PP Telašćica.	Nadzor u sklopu svog redovnog posla.
		- da li je na gradilištu osiguran dovoljan broj koševa za komunalni otpad i kemijskih wc-a			Građevinski inženjer NIP-a po obavijesti nadzora s lokacije izvođenja radova.	NIP.
		- da li su površine gradilišta nakon izgradnje sanirane.			Inspektor zaštite okoliša / prema planu inspeksijskog nadzora ili po pozivu na intervenciju.	Troškove rada inspekcije snosi MZOIP.

<p><i>Tijekom izgradnje</i></p>	<p>Moguće oštećenje tla (mehanizacijom, betoniranjem temelja signalizacije, deponijima viška materijala), okolne vegetacije, morskih i vodenih staništa, te suhozidnih formi.</p>	<p>Da li se radovi na sanaciji staze izvode ručno, a podzidi i rubni kameni u formi suhozida.</p>	<p>Na lokaciji zahvata.</p>	<p>Obilaskom terena i vođenjem pisane evidencije.</p>	<p>Nadzorni inženjer / u sklopu redovnog obilaska.</p>	<p>Rad nadzornog inženjera uključen u trošak projekta.</p>
		<p>Da li se mali radni strojevi koriste jedino u slučaju kada je to potrebno radi osiguranja prohodnosti staze.</p>			<p>Zaposlenici JU PP Telašćica.</p>	<p>Nadzor u sklopu svog redovnog posla.</p>
		<p>Da li se za manevar mehanizacije i parkiranje vozila koriste postojeći putovi i parkirne površine.</p>			<p>Građevinski inženjer NIP-a po obavijesti nadzora s lokacije izvođenja radova.</p>	<p>NIP.</p>
		<p>Da li je spriječeno odlaganje eventualnih viškova zemljanog i/ili kamenog materijala na obalu ili nasipavanje u jezero i/ili more.</p>			<p>Inspektor zaštite okoliša / prema planu inspeksijskog nadzora ili po pozivu na intervenciju.</p>	<p>Troškove rada inspekcije snosi MZOIP.</p>
		<p>Da li se postojeća vegetacija uklanja isključivo na novom dijelu staze u širini 1 m.</p>				
		<p>Da li se nisko raslinje i grmovi uz rubove postojeće staze podrezuju do prohodnosti staze na širinu 1 m.</p>				
		<p>Da li su suhozidne forme u blizini signalizacije zaštićene fizičkim barijerama.</p>				

Tijekom izgradnje	Stvaranje otpada.	Da li se građevinski otpad i ostale vrste otpada razvrstavaju, skladište i zbrinjavaju u skladu s važećim propisima i uputama JU PP Telašćica.	Na lokaciji zahvata.	Obilaskom terena i vođenjem pisane evidencije.	Nadzorni inženjer / u sklopu redovnog obilaska.	Rad nadzornog inženjera uključen u trošak projekta.
					Zaposlenici JU PP Telašćica.	Nadzor u sklopu svog redovnog posla.
					Građevinski inženjer NIP-a po obavijesti nadzora s lokacije izvođenja radova.	NIP.
					Inspektor zaštite okoliša / prema planu inspekcijskog nadzora ili po pozivu na intervenciju.	Troškove rada inspekcije snosi MZOIP.

<i>Tijekom izgradnje</i>	Moguće onečišćenje podzemnih voda uljima, masnoćama i gorivima uslijed korištenja neispravnih strojeva i/ili neadekvatnog postupanja s njima.	Posjeduje li izvođač radova dokumentaciju o tehničkoj ispravnosti strojeva.	Na lokaciji zahvata i lokaciji predviđenoj za servisiranje strojeva.	Obilaskom terena i vođenjem pisane evidencije.	Nadzorni inženjer / u sklopu redovnog obilaska.	Rad nadzornog inženjera uključen u trošak projekta.
		Izvodi li se pretakanje goriva i servisiranje strojeva izvan lokacije zahvata, na za to predviđenom mjestu.			Zaposlenici JU PP Telašćica.	Nadzor u sklopu svog redovnog posla.
					Građevinski inženjer NIP-a po obavijesti nadzora s lokacije izvođenja radova.	NIP.
					Inspektor zaštite okoliša / prema planu inspekcijskog nadzora ili po pozivu na intervenciju.	Troškove rada inspekcije snosi MZOIP.
<i>Tijekom korištenja</i>	Pojačana buka tijekom dana.	Da li su posjete organizirane tako da u isto vrijeme na istom mjestu ne bude prevelik broj posjetitelja.	Na lokaciji zahvata.	Vođenjem pisane evidencije.	Zaposlenici JU PP Telašćica .	Trošak snosi javna ustanova.
	Povećane količine komunalnog otpada.	Da li je staza opremljena dovoljnim brojem koševa za komunalni otpad i da li je osigurano njihovo redovito pražnjenje.	Na lokaciji zahvata.	Obilaskom terena i vođenjem pisane evidencije.	Inspektor zaštite okoliša / prema planu inspekcijskog nadzora ili po pozivu na intervenciju. Sanitarni inspektor / prema planu inspekcijskog nadzora ili po pozivu na intervenciju.	Troškove rada inspekcije snosi MZOIP. Troškove rada inspekcije snosi Ministarstvo zdravlja.

Izvještavanje

Zadatak NIP-ovog nadzornog inženjera je dodatno kontrolirati provođenje mjera zaštite i monitoringa od strane onih koji su ih obavezni provoditi te u formi odgovarajućih izvještaja i informirati Jedinicu za provedbu projekta koja će u svojim redovitim izvještajima informirati Svjetsku banku i opisivati stanje provođenja Planova upravljanja okolišem.

6. KOMUNIKACIJA S JAVNOŠĆU

Informiranje javnosti i njezino aktivno uključivanje u procese odlučivanja prilikom planiranja izgradnje različitih objekata važan je preduvjet za kvalitetnu zaštitu okoliša te zaštitu interesa lokalnog stanovništva. Iako investitori, projektanti i izrađivači studija o utjecaju na okoliš u svom radu nastoje uvažiti sve okolišne i sociokulturalne značajke, često se zbog prostorne udaljenosti i nedostatnog poznavanja lokalnih prilika može dogoditi da se određeni aspekti previde i ne uključe u završne dokumente. Stoga je i u NIP projektu predviđeno prije finalne realizacije projekata na terenu, Plan upravljanja okolišem predstaviti nadležnim tijelima, nevladinim organizacijama, interesnim skupinama pojedinih struka i lokalnim zajednicama. Cjelokupni NIP potpuno je usklađen s nacionalnim i europskim ciljevima očuvanja prirode i okoliša RH. Okvirnim planom upravljanja okolišem (OPUO) zaključeno je da NIP neće stvoriti nikakve potencijalne značajne i/ili nepovratne učinke.

Plan upravljanja okolišem za postavljanje turističke signalizacije na području Parka prirode Telašćica i sanaciju pješačke staze oko jezera Mir biti će objavljen na internetskim stranicama Ministarstva zaštite okoliša i prirode te Javne ustanove Park prirode Telašćica. Jedan primjerak kompletne dokumentacije nalazit će se u prostorijama Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Uprave za zaštitu prirode, Jedinice za provedbu projekta, Savska 41/20, 10 000 Zagreb, a za slučaj da je nekome onemogućen pristup internetu, i u Javnoj ustanovi Park prirode Telašćica, na adresi Ulica Danijela Grbina bb, 23 281 Sali.

Institucije i javnost su pozvane da u roku od dva tjedna od objave iznesu svoje mišljenje na Plan upravljanja okolišem pisanim putem Jedinici za provedbu projekta. Sva pitanja i problemi koji se identificiraju, uključuju se u Plan upravljanja okolišem na način da se sporni dijelovi isprave, a svi identificirani problemi navedu u prilogu dokumentu.

7. PRILOZI

PRILOG 1. Rješenje Ministarstva zaštite okoliša i prirode kojim se daje dopuštenje za zahvat sanacije postojeće pješačke staze uz jezero Mir u Parku prirode „Telašćica“ uz poštivanje propisanih uvjeta zaštite prirode

PRILOG 2. Rješenje nadležnog Ministarstva kojim se daje dopuštenje za postavljanje obavijesnih ploča za posjetitelje u području Parka prirode „Telašćica“, uz poštivanje propisanih uvjeta zaštite prirode

PRILOG 3. Komentari na Plan upravljanja okolišem - *ako ih bude*

PRILOG 1. Rješenje Ministarstva zaštite okoliša i prirode kojim se daje dopuštenje za zahvat sanacije postojeće pješačke staze uz jezero Mir u Parku prirode „Telašćica“, uz poštivanje propisanih uvjeta zaštite prirode

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I PRIRODE
 10000 Zagreb, Ulica Republike Austrije 14
 Tel: 01/ 3717 111 fax: 01/ 4866 100

ZAPRIMLJENO

07-09-2012

Ur. broj: 481-12

J.U. »PARK PRIRODE TELAŠĆICA«

KLASA: UP/I 612-07/12-26/74
URBROJ: 517-07-2-1-12-2
 Zagreb, 31. kolovoza 2012.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode temeljem članka 127. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 70/05, 139/08 i 57/11) u svezi članka 18. Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave („Narodne novine“, broj 150/11, 22/12), povodom zahtjeva Javne ustanove „Park prirode Telašćica“, Ulica D. Grbina b.b., Sali, za izdavanje dopuštenja za zahvat sanacije postojeće pješačke staze uz jezero Mir, donosi sljedeće

RJEŠENJE

1. Javnoj ustanovi „Park prirode Telašćica“, Ulica D. Grbina b.b., Sali, **daje se dopuštenje** za zahvat sanacije postojeće pješačke staze uz jezero Mir u Parku prirode „Telašćica“.
2. Ovo dopuštenje daje se uz poštivanje sljedećih uvjeta zaštite prirode:
  - o sanacijom staze smatra se uklanjanje uraslog raslinja, nivelacija terena razbijanjem kamena samaca (gdje je potrebno) i čišćenje (trasiranje) staze na mjestima gdje je neprohodna;
  - o sanacija staze uz jezero Mir dopuštena je isključivo uz zadržavanje postojeće nivelete terena;
  - o staza oko jezera Mir može se koristiti isključivo za pješački promet;
  - o radove sanacije potrebno je izvesti ručno i/ili strojno (koristiti male radne strojeve – mini bager, kao npr Bobcat E08 ili E10 maksimalne radne širine 1000 mm) pri čemu maksimalna dozvoljena širina staze ne smije prelaziti 100 cm;
  - o radnim strojevima nije dopušteno kretanje izvan staze;
  - o postojeću vegetaciju potrebno je zaštititi kako ne bi došlo do njenog oštećenja prilikom izvođenja radova, a uklanjanje stabala dozvoljeno je isključivo ukoliko stazu nije moguće položiti na način da se ona sačuvaju;
  - o na mjestima gdje je staza prohodna nije dozvoljeno mijenjati postojeću širinu staze, a radovi sanacije moraju se izvesti isključivo postavljanjem novog ili popravkom postojećeg rubnog kamena bez upotrebe radnih strojeva;
  - o na mjestima gdje je staza strmija potporni podzid mora se izvesti slaganjem u formi suhozida;
  - o za sanaciju rubnog kamena i/ili potpornog podzida može se koristiti kamen iz neposrednog okoliša (sa polusrušenih gomila) ili nastao tijekom izvođenja radova uređenja neprohodnih dijelova staze na način da se ne naruši krajobrazna/vizualna slika područja;

- o upotreba kompresora za razbijanje kamena samaca dozvoljena je isključivo u slučaju kada je to neophodno da bi se postigla zadovoljavajuća prohodnost staze i niveleta terena;
- o zabranjeno je nasipavanje staze tucaničkim zastorom;
- o uz stazu mogu se postaviti informativno-edukativni sadržaji (obavijesne tabele, edukativne tabele i sl.), kao i urbana oprema (klupe za odmor, koševi za otpad);
- o informativno-edukativne sadržaje i urbanu opremu potrebno je izvesti u kombinaciji drveta i kamena na način da se vizualno i estetski uklope u sliku područja;
- o ukoliko se informativno-edukativni sadržaji i urbana oprema uz stazu postavljaju na zemljištu koje je u privatnom vlasništvu potrebna je prethodna pisana suglasnost vlasnika/suvlasnika zemljišta;
- o mjesta deponiranja viška zemljanog i neiskoristivog kamenog materijala utvrđuje Javna ustanova „Park prirode Telašćica“;
- o zabranjuje se odlaganje viška materijala na obalu ili nasipavanje u jezero i/ili more;
- o prilikom izvođenja zahvata sanacije potreban je dodatan oprez i osiguravanje preventivnih mjera radi sprječavanja mogućnosti otjecanja štetnih i opasnih tvari (npr. ulje, gorivo i sl.), kao i dodatne protupožarne mjere;
- o po završetku radova, a najkasnije u roku od 15 dana cjelokupno područje zahvata mora se sanirati na način da se uklone sva izvaljena stabla i grane te da se sav otpadni materijal preostao od sanacije (otpad, višak zemljanog i neiskorištenog kamenog materijala itd.) otpremi i propisno zbrine.

3. Ovo dopuštenje vrijedi za razdoblje do 31. kolovoza 2013. godine. Ukoliko se radovi ne izvrše u navedenom roku potrebno je ishoditi novo dopuštenje Ministarstva.

Obrazloženje

Javna ustanova „Park prirode Telašćica“, Ulica D. Grbina b.b., Sali, podnijela je 11. lipnja 2012. godine Ministarstvu zaštite okoliša i prirode zahtjev za izdavanja dopuštenja za sanaciju postojeće pješačke staze uz jezero Mir. Uz zahtjev je priložen Idejni projekt koji je izradio Marino Beverin, dipl. ing. građ., stalni sudski vještak građevinske struke iz Zadra, svibanj 2012. godine, pisane suglasnosti vlasnika/suvlasnika zemljišta, te Odluka Upravnog vijeća Javne ustanove „Park prirode Telašćica“ (URBROJ: 194-12 od 23. travnja 2012.) o sanaciji predmetne staze. Također, 2. srpnja 2012. djelatnici ovoga Ministarstva izvršili su terenski uviđaj predmetne staze. Radi se o radovima sanacije postojeće staze uz jezero Mir u dužini od cca. 2000 m. Staza je jednim dijelom teško prohodna zbog uraslog raslinja, kamena samaca i loše nivelacije terena. Sanacijom staze osiguralo bi se poboljšanje uvjeta postojeće infrastrukture za posjetitelje, ali i dodatna edukacija posjetitelja o velikoj bioraznolikosti predmetnog područja i potrebi njene zaštite te daljnjeg očuvanja.

Područje na kojem će se vršiti predmetna sanacija staze, zaštićeno je Zakonom o zaštiti prirode („Narodne novine“, br. 70/05, 139/08, 57/11) u kategoriji parka prirode.

Članak 127. Zakona o zaštiti prirode, dopušta one zahvate i radnje koji ne oštećuju i ne mijenjaju svojstva zbog kojih je neko područje proglašeno zaštićenim. Dopuštenje za zahvate u parku prirode izdaje Ministarstvo.

Razmatrajući predmetni zahtjev sa stanovišta zaštite prirode te imajući u vidu svrhu i značaj istog, ovo Ministarstvo nalazi da traženo dopuštenje može izdati te je stoga zahtjevu udovoljeno i riješeno kao u izreci.

Podnositelj zahtjeva oslobođen je plaćanja upravne pristojbe temeljem članka 6. Zakona o upravnim pristojbama („Narodne novine“, br. 8/96, 77/96, 95/97, 131/97, 68/98, 66/99, 145/99, 30/00, 116/00, 163/03, 17/04, 110/04, 141/04, 150/05, 153/05, 129/06, 117/07, 25/08, 60/08, 20/10, 69/10 i 126/11).

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Ovo je rješenje izvršno u upravnom postupku te se protiv njega ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred upravnim sudom na području kojeg tužitelj ima prebivalište, odnosno sjedište. Upravni spor pokreće se tužbom koja se podnosi u roku od 30 dana od dana dostave ovog rješenja.

Tužba se predaje nadležnom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Dostaviti:

1. JU PP "Telaščica", Ulica D. Grbin b.b., Sali
2. Uprava za inspekcijske poslove, Sektor inspekcije zaštite prirode, ovdje
3. U spis predmeta, ovdje

PRILOG 2. Rješenje nadležnog Ministarstva kojim se daje dopuštenje za postavljanje obavijesnih ploča za posjetitelje u području Parka prirode „Telašćica“, uz poštivanje propisanih uvjeta zaštite prirode

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE

UPRAVA ZA ZAŠTITU PRIRODE
Zagreb, Runjaninova 2

Klasa: UP/I-612-07/10-33/416
Urbroj: 532-08-02-02/1-10-3
Zagreb, 5. svibnja 2010.

ZAPRIMLJENO

10 -05- 2010

Ur. broj: 200-10

J.U. »PARK PRIRODE TELAŠĆICA«

Ministarstvo kulture, temeljem članka 15. Zakona o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave («Narodne novine» br. 199/03, 30/04, 136/04, 22/05, 44/06, 5/08 i 27/08, 77/09) i članka 127. Zakona o zaštiti prirode ("Narodne novine" br. 70/05, 139/08), na zahtjev Javne ustanove „Park prirode Telašćica“ iz Sali donosi sljedeće

RJEŠENJE

Daje se dopuštenje Javnoj ustanovi „Park prirode Telašćica“ iz Sali za postavljanje obavijesnih ploča za posjetitelje u području Parka prirode „Telašćica“ uz sljedeće uvjete zaštite prirode.

1. Može se pristupiti izradi oblikovnog rješenja za postavljanje obavijesnih ploča za mjesta koja se navedena u članku 2. Odluke o mjestima za postavljanje obavijesnih ploča površine do 6m² na području Parka prirode „Telašćica“ koju je na svojoj 10. sjednici donijelo Upravno vijeće Javne ustanove „Park prirode Telašćica“.
2. Oblikovno rješenje mora izraditi stručna osoba.
3. Postavljanje obavijesnih ploča na privatnom zemljištu može se prihvatiti samo u iznimnim slučajevima kada to drugačije nije moguće riješiti.
4. Za postavljanje stručnih tekstova na hrvatskom i engleskom jeziku na pojedine pločame mora se ishoditi dopuštenje Ministarstva.

Obrazloženje

Javna ustanova „Park prirode Telašćica“ iz Sali postavila je zahtjev za postavljanje obavijesnih ploča za posjetitelje u području Parka prirode „Telašćica“

Tražitelj je uz zahtjev dostavio Odluku Upravnog vijeća Javne ustanove od 12. ožujka 2010. godine.

Nakon razmatranja postavljenog zahtjeva sukladno Zakonu o zaštiti prirode, utvrđeni su uvjeti zaštite prirode za traženi zahvat.

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ovog Rješenja nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske. Upravni spor pokreće se tužbom koja se podnosi u roku od 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje sudu neposredno ili se šalje poštom a može se podnijeti i na zapisnik kod redovnog suda nadležnog za obavljanje poslova pravne pomoći.

Dostavlja se:

1. Javna ustanova „Park prirode Telašćica“, Šalip
2. -u spisu predmeta

PRILOG 3. Komentari na Plan upravljanja okolišem - *ako ih bude*